

PROJEKT GOTOVO STO GODINA OD POJAVLJIVANJA, SPLITSKI 'EX LIBRIS' OBJAVIO JE PRVIH 20 KNJIGA LEGENDARNOG NIKOLE ANDRIĆA

Zimzelena biblioteka

U Zabavnoj biblioteci u trideset godina objavljeno je više od četiristo naslova. Izbor od dvadeset knjiga bestseler biblioteke naših baka i djedova, bogate avanturama, intrigama, strastima i preljubima, preteču biblioteke Hit, objavio je splitski 'Ex libris'

PIŠE JASMINA PARIĆ

Na policama mnogih kućnih biblioteka i po antikvarijatima još i danas se mogu naći nekada silno popularne knjige "Zabavne biblioteke", koja je izlazila čitava tri desetljeća, a prepoznatljive su bile po zlatotisku i zelenim koricama. Od 1913. do svoje smrti 1942. godine, objavio je izdavač Nikola Andrić 425 svezaka zelenih knjiga.

Profesorica filozofije i kroatistike Ivana Mandić-Hekman, tajnica u splitskom Zavodu HAZU-a, bavi se fenomenom Zabavne biblioteke već dvije godine, uspjela je naći stara izdanja i objavila bibliografiju i katalog Andrićeva niza, a nakladnička kuća "Ex libris" tiskala je 20 knjiga koje je ona sugerirala. Knjige izgledaju isto kao i nekadašnje, a već se planiraju i sljedeća izdanja. Naime, neka od djela iz "Zabavne biblioteke" jedina su uopće u hrvatskom prijevodu. U toj ediciji varirala je i kvaliteta objavljenih knjiga: ima tu klasika poput Greya ili Londona, ali i danas zaboravljenih autora.

Prodaja na trafikama

Ivana Mandić-Hekman napominje kako joj je pozornost na "Zabavnu biblioteku" skrenuo akademik Mirko Tomasović, na čemu mu je vrlo zahvalna jer se zbog toga upustila u pravi, uzbudljivi istraživački rad. "Puno mi je pomogao i akademik Josip Bratulić koji je imao kod kuće mnogo brojeva zelenih knjižica, ali ih je još više pronašao po antikvarijatima širom zemlje. Neki od njih, pravi književni biseri do kojih je teško doći, stajali su oko deset kuna", kaže naša sugovornica. "Moram napomenuti da ni u razdoblju između dva rata kada su izlazile knjige 'Zabavne biblioteke' njihova cijena nije

Ivana Mandić-Hekman pronašla je stara izdanja, objavila bibliografiju i katalog Andrićeva niza te sugerirala naslove dvadeset knjiga za objavljivanje

bila visoka, nego prilagođena mogućnostima široke čitateljske publike. Zanimanje je bilo veliko, ljudi su više čitali, nije bilo televizije, mobitela ni interneta, ali neke stvari nisu se promijenile. Ova izdanja prodavala su se također u trafikama, uz novine, svakoga je tjedna izlazio novi broj, a Andrić je pazio na to da izabere kvalitetne pisce i vrhunske prevoditelje, ali knjige su morale biti zabavne.

Andrić je obavio odličan posao; bio je filolog, dramaturg i kazališni intendant i pisac. Želio je odmah objavljivati Dostojevskog, ali su mu savjetovali da krene lakšim štivom i tako privuče publiku. Zato je izabrao djela u kojima ne fali ljubavi, seksa, intriga i politike, zapravo stvari koje i danas zanimaju najširu publiku i pogodio. U svakoj je knjizi bilo na zadnjim stranicama naznačeno u kratkim crtama što će izići u idućim brojevima."

Nepoznati broj 49

•• U Zabavnoj biblioteci najzastupljenija su bila francuska djela, s više od četvrtine, čak sto šesnaest objavljenih naslova. Druga po brojnosti su ruska djela, s pedeset osam objavljenih knjiga. Hrvatskih je naslova dvadeset, slovenska literatura bila je prisutna s tri, crnogoska i turska sa po dva naslova. Izlazila su čak i djela književnosti Dalekog istoka, dok je srpska knjiga bila samo jedna, a njezin naslov i autor nije poznat – zna se samo da je nosila broj 49.

Kleopatra i 'Lijepa naša'

•• Ex libris je objavio zasad 20 naslova zelenih knjižica, a urednici su Zrinka Tomičić i Vesna Solar. Među tim djelima su i romani iz kojih, drži Ivana Mandić-Hekman, i današnji čitatelj može mnogo naučiti, a sve imaju Andrićeve predgovore. Tu je priča o egipatskoj kraljici Kleopatri i njezinim ljubavima, povijest Marije Walewske, tajne Napoleonove ljubavi, knjiga Augusta Strindberga s pripovijestima iz bračnog života, roman Andrea Gidea "Tijesna vrata" te putopis Josipa Horvata "Lijepa naša".